

Dosarul nr. 2ra-1703/22
2-21063129-01-2ra-05122022

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud: G. Grozav
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: V. Sîrbu, V. Buhanaci, O. Cojocar

ÎNCHEIERE

18 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Valeriu Buzu și recursului declarat de Marina Nepotu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Marina Nepotu împotriva lui Valeriu Buzu, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Buiucani municipiul Chișinău, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliul copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea fostului soț, împotriva deciziei din 13 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 26 aprilie 2021, Marina Nepotu a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Valeriu Buzu, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Buiucani mun. Chișinău, solicitând desfacerea căsătoriei încheiată cu Valeriu Buzu, stabilirea domiciliului copilului minor xxxxx, anul nașterii xxxxx, cu mama Marina Nepotu, încasarea din contul pârâtului Valeriu Buzu a pensiei de întreținere a copilului minor xxxxx în mărime de 1/4 din salariu începând cu luna martie 2021 și până la atingerea majoratului de către copil, încasarea din contul pârâtului Valeriu Buzu a pensiei de întreținere pentru Marina Nepotu în sumă de 15 000 lei/lunar din martie 2021 până la atingerea de către copil a vârstei de 3 ani și încasarea din contul pârâtului Valeriu Buzu a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că la 16 august 2019 a încheiat căsătoria cu pârâtul. Din căsătorie s-a născut copilul minor xxxxx, la xxxxx. Viața împreună cu Buzu Valeriu a eșuat din martie 2021, deoarece locuiesc separat, nu au o gospodărie comună, iar copilul minor locuiește cu ea. Motivul plecării ei din familie a servit faptul că, pârâtul este violent față de aceasta, psihologic o agresează, intimidează și înjosește.

A menționat că, pe perioada căsniciei actele de violență au avut un caracter repetat pentru care fapt a apelat la organele de poliție și în instanța de judecată.

Comportamentul agresiv al lui Valeriu Buzu îi creează un disconfort psihic și se răsfârâge asupra stării fizice a ei.

A invocat că pârâtul nu manifestă suport în creșterea copilului, a înșelat-o, a agresat-o fizic, a mințit-o și nu a sprijinit-o moral.

Valeriu Buzu i-a comunicat că primește salariul de 20 000 lei, însă salariul acestuia este de 60 000 lei.

A menționat că, copilului minor îi este alocată indemnizație, care este primită de pârât și reținută la sine.

Faptul că Valeriu Buzu refuză întreținerea copilului și a soției o determină pe de a solicita încasarea pensiei de întreținere atât pentru sine, cât și pentru copil.

Copilul minor locuiește cu mama și este atașat de aceasta, motiv pentru care a solicitat determinarea domiciliului copilului minor cu ea.

Prin hotărârea din 25 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Nepotu Marina împotriva lui Buzu Valeriu, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Buiucani mun. Chișinău, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea fostului soț.

S-a desfășurat căsătoria încheiată între Valeriu Buzu și Marina Nepotu, înregistrată la data de 16 august 2019, cu numărul de înregistrare 723 de Oficiul Stare Civilă Botanica mun. Chișinău.

S-a stabilit domiciliul copilului minor xxxxx, născut la xxxxx, cu mama Marina Nepotu.

S-a încasat de la Valeriu Buzu în folosul Marinei Nepotu, pensia pentru întreținerea copilului minor xxxxx, născut la xxxxx, în mărime de 1/4 din salariu și din toate veniturile pârâtului, începând cu data depunerii acțiunii – 27 aprilie 2021, până la atingerea majoratului copilului minor.

S-a încasat de la Valeriu Buzu în beneficiul Statului taxa de stat în mărime de 150 lei.

S-a încasat de la Valeriu Buzu în folosul Marinei Nepotu, pensia pentru întreținerea mamei copilului minor, până la atingerea vârstei de 3 ani a copilului, în mărime de 5 000 lei lunar.

În rest acțiunea s-a respins.

Pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei și eliberarea certificatului de divorț la IP „Agenția Servicii Publice” (Oficiul de Stare Civilă mun. Chișinău) s-a încasat în mod solidar de la Marina Nepotu și Valeriu Buzu, în beneficiul Statului, taxa de stat în mărime de 1000% din unitatea convențională stabilită, ce constituie suma de 200 lei.

La 30 noiembrie 2021, Valeriu Buzu a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Prin decizia din 13 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Valeriu Buzu.

S-a casat parțial hotărârea din 25 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea admiterii cerinței Marinei Nepotu cu privire la încasarea pensiei de întreținere a fostului soț, care necesită sprijin material, ocupat cu îngrijirea copilului comun timp de 3 ani după nașterea acestuia, și în această parte s-a pronunțat o hotărâre nouă, prin care:

S-au respins cerințele Marinei Nepotu de încasare a pensiei pentru întreținerea mamei copilului minor, până la atingerea vârstei de 3 ani a copilului, ca fiind neîntemeiate.

În rest, hotărârea din 25 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a menținut.

În motivarea deciziei emise, Colegiul instanței de apel a conchis că este întemeiată concluzia instanței de fond, prin care a admis cerința Marinei Nepotu cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor cu mama reieșind din vârsta fragedă a copilului de doi ani, precum și legătura dintre mamă și copil, care de la naștere și până în prezent, după separarea soților, a locuit cu mama. Astfel, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces, precum și a interesului superior al copilului.

Subsecvent, Colegiul instanței de apel a reținut că, instanța de fond corect a ajuns la concluzia că apelantul urmează să achite pensia pentru întreținerea copilului minor până la atingerea majoratului acestuia, iar cuantumul pensiei de întreținere stabilit de prima instanță este unul întemeiat, stabilit în strictă concordanță cu prevederile art. 75 alin. (1) din Codul familiei, dat fiind faptul că din materialele cauzei a fost stabilit cu certitudine faptul că Valeriu Buzu este angajat și are în acest sens un venit fix.

Totodată, referitor la acest capăt de cerere, instanța de apel a accentuat că, deși Valeriu Buzu a solicitat respingerea cerinței respective ca fiind în esență o pretenție subsecventă ce rezultă din solicitarea stabilirii domiciliului copilului comun cu mama, ultimul nu a invocat careva critici asupra mărimii acestuia, precum și nu a invocat careva argumente cu privire la netemeinicia încasării pensiei de întreținere a copilului minor.

Cu referire la pretențiile reclamantei privind încasarea pensiei pentru întreținerea mamei copilului minor, până la atingerea vârstei de 3 ani a copilului, în mărime de 5 000 lei lunar, instanța de apel a constatat că prima instanță eronat a admis-o, având în vedere că în prezenta cauză s-a constatat cu certitudine faptul că Marina Nepotu nu cade sub incidența art. 83 lit. b) din Codul familiei, or aceasta fiind angajată conform ordinului nr. 229 din 19 iunie 2020, se află în concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, iar începând din data de 22 septembrie 2021 (până la pronunțarea hotărârii primei instanțe), ultima activează în calitate de cadru didactic la Catedra de radiologie și imagistică al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” pentru anul de studii 2021-2022.

La fel, instanța de apel a stabilit că pretenția reclamantei în acest sens nu este întemeiată nici prin prisma art. 85 lit. c) din Codul familiei, dat fiind faptul că căsătoria dintre părți a fost încheiată la data de 16 august 2019 și a fost desfăcută la data de 25 noiembrie 2021.

La 14 septembrie 2022, Valeriu Buzu a declarat recurs împotriva deciziei din 13 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei și a hotărârii, cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat încălcarea competenței jurisdicționale, soluționarea problemei drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces, precum și judecarea cauzei în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, temeiuri prevăzute de art. 432 alin. (3) lit. b), d) și f) din Codul de procedură civilă.

Ulterior, la 11 noiembrie 2022, Marina Nepotu a declarat recurs împotriva deciziei din 13 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului, Marina Nepotu a invocat că decizia este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată în baza temeiurilor de recurs prevăzute de art. 432 alin. (2) lit. c), alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Consideră că decizia în partea ce ține de respingerea cererii privind încasarea pensiei de întreținere pentru recurentă, este neîntemeiată și pasibilă casării pe motiv că instanța de judecată pe lângă faptul că a interpretat eronat legea nu a motivat hotărârea la acest capitol.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Referitor la termenul de declarare a recursurilor, Colegiul reține că decizia din 13 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată părților la 22 august 2022, prin intermediul poștei (vol. II, f.d.76), însă dovada legală de recepționare lipsește la dosar.

Din aceste considerente, Colegiul consideră că recursurile au fost declarate în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Curtea Supremă de Justiție a expediat pentru cunoștință intimaților cererile de recurs, informându-i despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

Prin referința depusă la 30 decembrie 2022, Valeriu Buzu a solicitat declararea recursului depus de Marina Nepotu, drept inadmisibil.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate

în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs depuse nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele acestora sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Valeriu Buzu și recursul declarat de Marina Nepotu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Valeriu Buzu și recursul înaintat de Marina Nepotu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh